ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ
Bruhat Bengaluru Mahanagara Palike

ಆಯವ್ಯಯ ಭಾಷಣ
BUDGET SPEECH

2023-24

ಮಂಡನೆ
Presented by

ಜಯರಾಮ್ ರಾಯ್‌ಪುರ, ಭಾ.ರಾ.ಸೇ

Jayaram Raipura, I.R.S.

ವಿಶೇಷ ಆಯುಕ್ತರು (ಹಣಕಾಸು)

Special Commissioner (Finance)

ದಿನಾಂಕ/ **Date: 02-03-2023**

ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ

ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರ 2023–2024

ಉದ್ಯಾನ ನಗರಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಕೇವಲ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಭಾರತದ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ, ಹೊಸ ಉದ್ಯಮಗಳ ತವರೂರಾಗಿ, ಕಾಸ್ಮೋಪಾಲಿಟನ್ ನವನಗರವಾಗಿ, ದೇಶದೆಲ್ಲೆಡೆಯಿಂದ ನವತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ತಾಣವಾಗಿ, ಆಹಾರ–ಬಟ್ಟೆ–ಸಂಗೀತ–ಕಲೆ ಮತ್ತಿತರ ಹಲವು ಹತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೇಶದ 'ಮೆಲ್ಟಿಂಗ್ ಪಾಟ್' ಆಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದೆ. ಸಹಜವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ವಲಸೆ ಬರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಹಾಗೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜೀವನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಮೇಲಿದೆ.

2. 2020–21ನೇ ಮತ್ತು 2021–22ನೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೋವಿಡ್ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಡುಪಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಪಾಲಿಕೆಯು 2022–23ನೇ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದಿನ ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆ ಕಂಡುಕೊಂಡು ಪುಟಿದೆದ್ದಿದೆ. ಹಲವು ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿ ತನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕ್ಷಮತೆಯ ರೂಪವನ್ನು ತೋರುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿದೆ. 2022–23ರ ವರ್ಷದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಯಶಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಜನಪ್ರಿಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ

ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರ ದಾರ್ಶನಿಕ ಮುಂದಾಳತ್ವ ಹಾಗೂ ಪಾಲಿಕೆಯ ಆಡಳಿತಗಾರರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಕೇಶ್ ಸಿಂಗ್‌ರವರ ಅಪಾರ ದುಡಿಮೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮಹನೀಯರನ್ನು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿ–ಅಧಿಕಾರಿ–ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗವನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಂದಿಸುತ್ತಾ, ಮುಂದಿನ 2023–24ನೆಯ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯ ಮಂಡನೆಗೆ ನಾನು ಮುಂದಾಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ :

3. 2022–23 ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಕೆಯ ವಾರ್ಡುಗಳ ಡಿ–ಲಿಮಿಟೇಷನ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮುಗಿದು ಹಳೆಯ 198 ವಾರ್ಡುಗಳನ್ನು 243 ವಾರ್ಡುಗಳಾಗಿ ಮರು ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 50,000 ಜನಸಂಖ್ಯೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡುಗಳ ಗಡಿ–ನಿಗದೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಮುಗಿದಿದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಲಿಕೆಯ ವಾರ್ಡ್ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಪಾಲಿಕೆಯ ಕಂದಾಯ ವಿಭಾಗ, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಭಾಗದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಾರ್ಡ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

4. 243 ವಾರ್ಡುಗಳ ಪಾಲಿಕೆಯ ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಷ್ಟಕರವೆಂದು ಅರಿತು ಬಿಬಿಎಂಪಿ–2020ರ ಕಾಯಿದೆ ಅನುಸಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೂರು–ನಾಲ್ಕು ವಾರ್ಡುಗಳು ಸೇರಿ ಉಪ ವಿಭಾಗ, ಎರಡು–ಮೂರು ಉಪ ವಿಭಾಗಗಳು ಸೇರಿ ಒಂದು ವಿಭಾಗ ಹಾಗೂ ಹಲವಾರು

ವಿಭಾಗಗಳು ಸೇರಿ ಒಂದು ವಲಯ ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಲಯದಲ್ಲಿಯೂ ವಲಯ ಸಮಿತಿ ನೇಮಿಸಿ ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಯಾ ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ಆಯಾ ವಲಯ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ವಲಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ನಿರ್ಣಯ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕಾಮಗಾರಿ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿಯು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣಗೊಂಡು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ನೈಜ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಳಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಇದೆ.

5. ಪಾಲಿಕೆಯ ಕೆರೆ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿ–ಪಾಸ್ತಿಗಳ ಎಣಿಕೆ, ವಿಸ್ತೀರ್ಣ, ಚೆಕ್ಕು–ಬಂದಿ ನಿರ್ಧಾರ ಹಾಗೂ ಜಿಯೋ ಟ್ಯಾಗ್–ಜಿ.ಪಿ.ಎಸ್ ಗುರುತು ಹಾಕುವಿಕೆ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಪಾಲಿಕೆಯ ಆಸ್ತಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ದಾಖಲೆ ರಕ್ಷಣೆ, ದಾಖಲೆಗಳ ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣ, ಚೈನ್–ಲಿಂಕ್ ಬೇಲಿ ಹಾಕುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ನಾಮಫಲಕ ಅಳವಡಿಕೆಯನ್ನು 2023–24ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 40 ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮ ಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಪಾಲಿಕೆಯ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಆದಾಯ ಮೂಲಗಳಾಗಿಸುವ ಯೋಜನೆಗೆ ಇಂಬು ಸಿಗುವುದು.

6. ಪಾಲಿಕೆಯ ಏಕೀಕೃತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಿಭಾಗವನ್ನು 2022–23ರಲ್ಲಿ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿ ಆಯಾ ವಲಯಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಗಡಿಯೊಳಗಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಂಗ್ರಹ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕೂಡ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಲಿದೆ.

ಆಡಳಿತ :

7. ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ತನ್ನ ಮೇಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವಿಕೆಗೆ, ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಪಾಲಿಕೆಯು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತ ಆಡಳಿತ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

1. ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನಿಯಮಾನುಸಾರದ ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಅನುವಾಗಲು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೈಪಿಡಿ ರಚನೆ, ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಳವಡಿಕೆ ಹಾಗೂ ಇ–ಆಫೀಸ್‌ಗೆ ಒತ್ತು.

2. ಕಛೇರಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚೂ ಆಗದ ಹಾಗೂ ಕಡಿಮೆಯೂ ಆಗದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸಂಖ್ಯೆ, ಕಾಲಬದ್ಧ ತರಬೇತಿ ಹಾಗೂ ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಾವಣೆ ನೀತಿ.

3. ವಾರ್ಷಿಕ, ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾಸಿಕ ಗುರಿ ನೀಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆ.

4. ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದ ಕ್ಷಮತೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕಾಲಬದ್ಧ ತರಬೇತಿ, ಪುರಸ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹಾಗೂ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುವಿಕೆ.

8. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗುವಂತೆ, ಪಾಲಿಕೆಯು ತನ್ನ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಬಯಸಿ ರಾಜ್ಯದ ನಿವೃತ್ತ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಟಿ.ಎಂ.ವಿಜಯಭಾಸ್ಕರ್ ನೇತೃತ್ವದ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣಾ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ವರದಿ ಕೇಳಿತ್ತು. ಆಯೋಗವು ದಿನಾಂಕ: 09–02–2023ರಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಕೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಜೊತೆಗೆ ಹಲವಾರು ಗುರುತರ ಸಲಹೆ–ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ವರದಿಯು ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಪಾಲಿಕೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆದ ನಂತರ 2023–2024ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಿದೆ.

9. ಈಗಾಗಲೇ ಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಇ–ಆಫೀಸ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದು, 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಇ–ಆಫೀಸ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಿ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡತಗಳನ್ನು ಆನ್–ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಕೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಹಲವು ತರಬೇತಿ ಆಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದು, 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿ / ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಕನಿಷ್ಟ 5 ದಿನಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಲಾಗಿದೆ.

10. ಪಾಲಿಕೆಯ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಗಳ ಗುರಿಯನ್ನು ಅವಧಿ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ

ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೂ 'ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಯ ಗುರಿ' ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಗುರಿ ಮುಟ್ಟುವ ಅಧಿಕಾರಿ–ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಪುರಸ್ಕಾರ–ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು 2023–24ನೆಯ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ ಅನುದಾನವನ್ನು ಮೀಸಲಿರಿಸಿದೆ.

11. ಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ತಂತ್ರಾಂಶ, ವಿನ್ಯಾಸ, ಸಮಸ್ಯೆ ನಿವಾರಣೆ ಸೂತ್ರ ಅಥವಾ ಬೇರಾವುದೇ ಆವಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಹಾಗೂ ಪಾಲಿಕೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ–ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಲ್ಲಿ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಸುವ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ 'ನಾಡಪ್ರಭು ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಆವಿಷ್ಕಾರ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು. 2 ಲಕ್ಷ ರೂ ಮೊತ್ತದ ಈ ಪುರಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪಾಲಿಕೆಯ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ವಿಭಾಗವು ಅರ್ಹವಿದ್ದು ಆಯ್ಕೆಯಾಗಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಪುರಸ್ಕಾರ ನೀಡುವಿಕೆಗೆ ಅಗತ್ಯ ನಿಯಮ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರ, ಅರ್ಜಿ ಹಾಗೂ ಆಯ್ಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಿಂದಲೇ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

12. ಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಪೌರ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹಾಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ನಿವೃತ್ತಿಯ ನಂತರ ಯಾವುದೇ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಮೆಯ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೋರಿ ಪಾಲಿಕೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹಾಗೂ ಪಿಂಚಣಿದಾರರು ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ಬೇಡಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಬಿಡಬ್ಲುಎಸ್ಎಸ್‌ಬಿನಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಚಾಲ್ತಿಯಿರುವ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ 'ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಪಿಂಚಣಿದಾರರ ಆರೋಗ್ಯ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿಧಿ' ಯ

ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸೊಸೈಟಿಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು. ಕಲ್ಯಾಣ ನಿಧಿಯ ಕಾರ್ಪಸ್ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಪಾಲಿಕೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹಾಗೂ ಪಿಂಚಣಿದಾರರು ನೀಡುವ ಕೊಡುಗೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಪಾಲಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನೀಡಿ 'ಕಾರ್ಪಸ್ ಫಂಡ್' ಬೆಳೆಸಲಾಗುವುದು. ಸದರಿ ನಿಧಿಯ ಹೂಡಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿಯ ಮೊತ್ತ ಹಾಗೂ ಪಿಂಚಣಿದಾರರ ಮಾಸಿಕ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಪಾಲಿಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಪಿಂಚಣಿದಾರರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗುವುದು. 2023–24ನೇ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಸದರಿ ಕಾರ್ಪಸ್ ಫಂಡ್‌ಗೆ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ 10 ಕೋಟಿ ರೂ ಮೀಸಲಿರಿಸಿದೆ.

ಹಣಕಾಸು:

13. ಪಾಲಿಕೆಯ ಹಣಕಾಸು ವಿಭಾಗವು ಪಾಲಿಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಖರ್ಚು–ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ 'ಇಂಟಿಗ್ರೇಟೆಡ್ ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಿಸ್ಟಮ್(ಐ.ಎಫ್.ಎಂ.ಎಸ್)' ಮುಖಾಂತರವೇ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇದೇ 2022–23ನೇ ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಪಾಲಿಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಆದಾಯ ಮೂಲಗಳು ಹಾಗೂ ಅಂತರ–ಕಛೇರಿ ವರ್ಗಾವಣೆಗಳನ್ನು ಐ.ಎಫ್.ಎಂ.ಎಸ್.ನಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಮುಂದಿನ 2023–24ನೇ ವರ್ಷದ ಮೊದಲ ದಿನದಿಂದಲೇ ಪಾಲಿಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಆದಾಯ–ಹಣ ವರ್ಗಾವಣೆ–ಖರ್ಚುಗಳು ಐ.ಎಫ್.ಎಂ.ಎಸ್.ನಲ್ಲಿಯೇ ದಿನನಿತ್ಯ ದಾಖಲಾಗಲಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಪಾಲಿಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳು

ದೈನಂದಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ದಾಖಲಾಗಲಿದ್ದು, ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಗೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ತಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಲಭ್ಯವಾಗಲಿವೆ.

14. ಈ ವರ್ಷವೇ ಪಾಲಿಕೆಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ಒಳಗೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, 2023–24ನೆಯ ವರ್ಷದಿಂದ ಪಾಲಿಕೆಯ ಲೆಕ್ಕವು ಆಯಾ ದಿನದ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್‌ಲೈನ್ ನಲ್ಲಿ ಆಪ್‌ಡೇಟ್ ಆಗಲಿವೆ. ಐ.ಎಫ್.ಎಂ.ಎಸ್‌ನಿಂದ ಪಾಲಿಕೆಯ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಗೂ ಪಾಲಿಕೆಯ ಲೆಕ್ಕದಿಂದ 'ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಇನ್ಫರ್ಮೇಷನ್ ಸಿಸ್ಟಮ್'(ಎಂ.ಐ.ಎಸ್.) ಲಭ್ಯವಾಗಲಿದೆ. ಇದು ಪಾಲಿಕೆಯ ಕಡತ–ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ತರಲಿದ್ದು, 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಕೆಯ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಲು ನಾನು ಹರ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

15. ಪಾವತಿಗೆ ಬಾಕಿಯಿರುವ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ದಾಯಿತ್ವವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ಪಾಲಿಕೆಯ ಐಚ್ಛಿಕ ಖರ್ಚು–ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬಾಕಿಯಿರುವ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಪಾವತಿಗೆ 'ಆಪ್ಷನಲ್ ವೆಂಡರ್‌ಬಿಲ್ ಡಿಸ್‌ಕೌಂಟಿಂಗ್ ಸಿಸ್ಟಮ್' ಅನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು 400 ಕೋಟಿ ರೂಗಳವರೆಗೆ ಬಿಲ್ ಡಿಸ್ಕೌಂಟ್‌ಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ್ದು ಈ ಓ.ವಿ.ಡಿ.ಎಸ್ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಟೆಂಡರ್ ಮೂಲಕ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಪಾಲುದಾರರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕಂದಾಯ:

16. ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಪಾಲಿಕೆಯ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕೆಲಸವಾಗಿದ್ದು, ಸೆಸ್ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತಿರುವ ಒಟ್ಟು ಪಾಲಿಕೆಯ ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಳಗೊಂಡಿದೆ. 2021–22ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 3,033 ಕೋಟಿ ರೂ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದ್ದರೆ, ಇದು 2022–23ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 3,758 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಶೇಕಡ 24 ರಷ್ಟಾಗಲಿರುವ ಈ ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹದ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಪಾಲಿಕೆಯ ಕಂದಾಯ ವಿಭಾಗದ ವಿಶೇಷ ಆಯುಕ್ತರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಲವು ಸುಧಾರಣಾ ಕ್ರಮಗಳು ಕಾರಣವಾಗಲಿವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ 2022–23ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆದಾರರು ಬೆಸ್ಕಾಂ ಸೇರಿದಂತೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಿವಿಧ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾಲಿಕೆಗೆ ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಗೃಹ ಬಳಕೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು 12,699 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ 134 ಕೋಟಿ ರೂ ಅಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ಮುಂದುವರೆದಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ರೂ.250 ಕೋಟಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

17. ಖಾತೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಕಡತ ವಿಲೇವಾರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಪಾಲಿಕೆಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುವ ನಷ್ಟವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ವಲಯವಾರು 'ಖಾತಾ ಮೇಳ' ವನ್ನು ಈ

ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸೂಕ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಖಾತೆ ದೊರೆಕಿದರೆ ತೆರಿಗೆದಾರರು ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 'ಸಕಾಲ'ದಲ್ಲಿ ಖಾತೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಅರ್ಜಿಗಳ ವಿಲೇವಾರಿಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದರ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ ಪರಿಹಾರ–ಪುರಸ್ಕಾರ–ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

18. ಕ್ರಯ ಪತ್ರ ನೊಂದಣಿಗೆ ಪೂರಕ ಇ–ಆಸ್ತಿ ತಂತ್ರಾಂಶವನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ಪಾಲಿಕೆಯ ಪೂರ್ವ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ತಂತ್ರಾಂಶದ ಕುಂದು–ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಇ–ಆಸ್ತಿ–2 ತಂತ್ರಾಂಶವನ್ನು 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಕೆಯ ಪೂರ್ವ, ಪಶ್ಚಿಮ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಸುಧಾರಿತ ತಂತ್ರಾಂಶದ ಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಯಶಸ್ಸಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ಪಾಲಿಕೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಆಲೋಚನೆಯಿದೆ.

19. ಪಾಲಿಕೆಯ ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹ ಹೆಚ್ಚಳಗೊಳಿಸಲು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಿದೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಉಪಯೋಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮುಖ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಆಸ್ತಿ ಸ್ವಯಂ ಘೋಷಣೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ತಪಾಸಣೆಗೊಳಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಬೇರೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳ ದಾಖಲೆಗಳೊಡನೆ ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ಘೋಷಣೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಂತ್ರಾಂಶದ ಮುಖಾಂತರ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಹೆಚ್ಚಳ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ.

2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ಬಾಬ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸೆಸ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು 4,790 ಕೋಟಿ ರೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಗುರಿ ಇದ್ದು, ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಆಗಬೇಕಿರುವ ಸೆಸ್ ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ 4,412 ಕೋಟಿ ರೂ ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹದ ಗುರಿ ಹೊಂದಲಾಗಿದೆ. ಈ ಗುರಿಯು 2022–23ನೇ ವರ್ಷದ ಸುಧಾರಿತ ಆಯವ್ಯಯದ ಕೋರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 27 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳ ಹೊಂದುವ ಆಪೇಕ್ಷೆಯಿದೆ.

20. ಪಾಲಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ 'ಬಿ ಖಾತೆ' ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ದಗೊಳಿಸಿ 'ಎ ಖಾತೆ' ನೀಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 2022–23ರ ವರ್ಷಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಜಾರಿಯಿಂದ ಪಾಲಿಕೆಗೆ ಈ ವರ್ಷವೇ 300 ಕೋಟಿ ರೂ ಆದಾಯದ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದ್ದು, 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 800 ಕೋಟಿ ರೂ ಆದಾಯದ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ.

ನಗರ ಯೋಜನೆ:

21. ನಗರ ಯೋಜನೆ ಶುಲ್ಕದ ಬಾಬ್ತಿನಲ್ಲಿ 2022–23ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರ್ ಚಾರ್ಜ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಸುಧಾರಿತ ಆಯವ್ಯಯದಂತೆ 526 ಕೋಟಿ ರೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇದ್ದು, ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ 426 ಕೋಟಿ ರೂ ಹೋಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಶೇಕಡ 24 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳ ಕಂಡಿರುತ್ತದೆ.

22. 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಗರ ಯೋಜನೆ ಶುಲ್ಕದ ಸಂಗ್ರಹವು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗುವ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇದ್ದು, ಒಟ್ಟು 658 ಕೋಟಿ ರೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಗುರಿ ಇದೆ. ಪಾಲಿಕೆಯ ನಗರ ಯೋಜನಾ

ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಅನುಮತಿ ನೀಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ನಿರಾಪೇಕ್ಷಣಾ ಪತ್ರ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಂತ್ರಾಂಶ ಅಳವಡಿಕೆ ಮುಖಾಂತರ ಸುಧಾರಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೆಸ್ಕಾಂ, ಹೆಚ್.ಎ.ಎಲ್., ಬಿ.ಎಂ.ಆರ್.ಸಿ.ಎಲ್, ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ, ಅಗ್ನಿ ಶಾಮಕ ಇಲಾಖೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಇಲಾಖೆಗಳು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮುಖಾಂತರವೇ ಅನುಮೋದನೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ತಂತ್ರಾಂಶ ಏಕೀಕರಣದಿಂದ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಿತಿ ಅನುಮೋದನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸುಲಭ, ಪಾರದರ್ಶಿಕ ಹಾಗೂ ಸಮಯಬದ್ಧವಾಗಲಿದೆ.

23. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ರಸ್ತೆ–ಉದ್ಯಾನವನಗಳಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಶಾಲೆಗಳು, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು, ಜೈಲುಗಳು ಮತ್ತು ಶೌಚಾಲಯಗಳು ಎಂದು ಕನ್ನಡದ ಖ್ಯಾತ ಕವಿ ಶ್ರೀ. ಹೆಚ್.ಎಸ್.ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿವರ್ಯರಿಂದ ದೊರೆತ ಸಾಲುಗಳು ನಮಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗರ ಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶವಾಗಿವೆ. ಕವಿತೆಯ ಪಂಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಪಾಲಿಕೆಯು ಬದ್ದವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಸಾಧನೆ ಹಾಗೂ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ:

24. ಕೋವಿಡ್ ಪೂರ್ವ 2019–20ನೇ ವರ್ಷದ 13,888 ಸಂಖ್ಯೆಯ ಹೋಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ 2022–23ನೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಕೆಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ 26,010 ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 2022–23ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಮೃತ ನಗರೋತ್ಥಾನ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 160 ಕೋಟಿ ರೂ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಕೆಯ ಶಾಲೆಗಳ ಕಟ್ಟಡ ನವೀಕರಣ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದು 20 ಕೋಟಿ ರೂ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪೀಠೋಪಕರಣ, ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿದಂತೆ ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ವ್ಯಯ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಲಿಯುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಕಾಲುಚೀಲ, ಶೂ, ಬ್ಯಾಗ್ ವಿತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸ್ವೆಟರ್ ಪೂರೈಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವಾದ ಕಾರಣ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಕರ ಖಾತೆಗೆ ಡಿ.ಬಿ.ಟಿ. ಮುಖಾಂತರ ಹಣ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. 146 ಎಸ್ಎಸ್ಎಲ್ಸಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಲಾ 25,000 ರೂ, 145 ಪಿಯುಸಿ/ಪದವಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಲಾ 35,000 ರೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು 86,90,000 ರೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

25. ಪಾಲಿಕೆಯ ಶಾಲೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಬೋರ್ಡುಗಳು, ಐಸಿಟಿ ಲ್ಯಾಬ್‌ಗಳು, ಅಟಲ್ ಟಿಂಕರಿಂಗ್ ಲ್ಯಾಬ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಆಟದ ಮೈದಾನಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎ.ಪಿ.ಜೆ.ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಮ್‌ರವರ 'ಕನಸಿನ ಶಾಲೆ' ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕಿಸಲು 'ಓದುವ ಬೆಳಕು' ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆಂದು 'ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಶಾಲೆ' ಯೋಜನೆಯಡಿ 10 ಮೊಬೈಲ್ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ದಿನಗೂಲಿ ನೌಕರರ ಮಕ್ಕಳು, ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಅಲೆಮಾರಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರಕಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

26. ಪಾಲಿಕೆಯ ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ–ಸಮಾನ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕಿಸಲು 'ಬೆಂಗಳೂರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಲೆ' (ಬೆಂಗಳೂರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸ್ಕೂಲ್) ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಹಾಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸುವ ಯೋಜನೆಯಿದೆ. 2023–24ರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಯಾಗಲಿರುವ ಈ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಪಾಲಿಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆ–ಕಾಲೇಜುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಗೇರಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಶ್ರಮಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ 2023–24 ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 65 ಕೋಟಿ ರೂ ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿದೆ. ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಪಾಲಿಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸಮಾನ–ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಪಾಲಿಕೆಯ ಶಾಲೆ–ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಂಪನಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ (ಸಿ.ಎಸ್.ಆರ್) ಅಡಿ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಪಾಲಿಕೆಗೆ 'ಸಿ.ಎಸ್.ಆರ್. ನೀತಿ'ಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಪಾಲಿಕೆಯ 'ಸಿ.ಎಸ್.ಆರ್.ನೀತಿ'ಯನ್ನು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರ–ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಜನೆಯಿದೆ.

ಆರೋಗ್ಯ:

27. ಕೋವಿಡ್ ಮಹಾಮಾರಿಯ ಮೇಲೆ 2022–23ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಹಿಡಿತ ಸಾಧಿಸಿದ ನಂತರವೂ ಪಾಲಿಕೆಯು ತನ್ನ ಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ಮರೆಯದೆ 2ನೇ ಕೋವಿಡ್ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಹಾಗೂ ಬೂಸ್ಟರ್ ಡೋಸ್ ನೀಡುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿತ್ತು. ಈ ವರ್ಷಾಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ನಮಗೆ ಕೋವಿಡ್ ಒಂದು ದುಃಸ್ವಪ್ನದಂತೆ ಕಂಡರೂ 2020–21 ಮತ್ತು 2021–22ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೋವಿಡ್ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಪಾಲಿಕೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಪಟ್ಟ ಹರಸಾಹಸವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಶ್ಲಾಘಿಸಲೇಬೇಕು. ಹಗಲು ಇರುಳೆನ್ನದೆ ದುಡಿದ ಈ ಕೋವಿಡ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ತಲಾ ರೂ.5000/–ಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಕೋವಿಡ್ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೃತಪಟ್ಟ ಪಾಲಿಕೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ತಲಾ 30 ಲಕ್ಷ ರೂ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

28. ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಕೆಯು 2022–23ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಇದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಗೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 300 ಹಾಸಿಗೆಗಳ ಗೋವಿಂದರಾಜನಗರ ಮಲ್ಟಿ ಸ್ಪೆಷಾಲಿಟಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಡಯಾಲಿಸಿಸ್ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಹಾಸಿಗೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು 120 ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಗರ್ಭಿಣಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಹಾಸಿಗೆ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು 816 ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ಡಯಾಲಿಸಿಸ್ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ನುರಿತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ

ಹಾಗೂ ಅರೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ನಿಯೋಜನೆಗೆ 32 ಕೋಟಿ ರೂಗಳನ್ನು 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಿದೆ. ಮುಂದುವರೆದು, ಪಾಲಿಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಉಪಕರಣಗಳ ಖರೀದಿಗೆ 6 ಕೋಟಿ ರೂ ಹಾಗೂ ಔಷಧಿ ಖರೀದಿಗೆ 3 ಕೋಟಿ ರೂ ಮೀಸಲಿರಿಸಿದೆ.

29. ಪಾಲಿಕೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ 61 ಹೊಸ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 92 ಕೋಟಿ ರೂ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಪಾಲಿಕೆಯ 243 ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

30. ಪಾಲಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಹೊರರೋಗಿಗಳ ಹಾಗೂ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಪಾಲಿಕೆಯ ಎಲ್ಲ 243 ವಾರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ'ನಮ್ಮ ಕ್ಲಿನಿಕ್'ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 2022–23ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ 108 ನಮ್ಮ ಕ್ಲಿನಿಕ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಅಗತ್ಯ ವೈದ್ಯ, ಅರೆವೈದ್ಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಮೂಲಭೂತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ನಮ್ಮ ಕ್ಲಿನಿಕ್‌ಗಳನ್ನು ಈ ವರ್ಷಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ 2023–24ರ ಮೊದಲೆರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಇದೆ.

31. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡಲು ನಿಮ್ಹಾನ್ಸ್, ಇ.ಎಸ್.ಐ. ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮತ್ತಿತರ ಕೇಂದ್ರೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ, ಬೌರಿಂಗ್, ಮಿಂಟೋ ಮತ್ತಿತರ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ. ಪಾಲಿಕೆಯ ಹಲವಾರು ರೆಫರಲ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿವೆ. ಸರ್ಕಾರಿ–ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಸಮನ್ವಯ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಸಾಧಾರಣ ರೋಗಿಯೊಬ್ಬ ವಿಶೇಷ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ದುಬಾರಿ ವೆಚ್ಚದ ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಪಾಲಿಕೆಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ 'ಬೆಂಗಳೂರು ವೈದ್ಯಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ' (ಬೆಂಗಳೂರು ಹೆಲ್ತ್ ಸಿಸ್ಟಮ್) ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಂತೆ, ಯಾವುದೇ ರೋಗಿಯ ವಿಶೇಷ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಕಾಲ್‌ಸೆಂಟರ್, ಹೆಲ್ಪ್ ಡೆಸ್ಕ್, ಉಚಿತ ನೋಂದಾವಣೆ, ಉಚಿತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಹಾಗೂ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ನಂತರದ ಫಾಲೋ–ಅಪ್ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರೀಕರ ವೈದ್ಯಕೀಯ ದಾಖಲೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. *ಬಿ.ಹೆಚ್.ಎಸ್.* ಮುಖಾಂತರ ಬೆಂಗಳೂರಿಗರನ್ನು ಕಾಡುವ ಯಾವುದೇ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು ಹಾಗೂ ವೈರಸ್–ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವ ಅಗತ್ಯ ಉಪಶಮನ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗರ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಆಧಾರಿತ ಖಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಲಾಗುವುದು. *ಬಿ.ಹೆಚ್.ಎಸ್.* ಘಟಕದ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 2 ಕೋಟಿ ರೂ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

32. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳ ಹಾವಳಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ರೇಬಿಸ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸೇರಿದಂತೆ ಐದು ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಒಂದು ವಾಕ್ಸಿನ್ ನೀಡಲು 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 20 ಕೋಟಿ ರೂ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಂತಾನಹರಣ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿಯಿದೆ. ನಾಯಿಗಳ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಅಂತ್ಯಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ 5 ಕೋಟಿ ರೂ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿದ್ಯುತ್ ಕ್ರಿಮೆಟೋರಿಯಂಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

33. ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಬರುವ ಝೂನೋಟಿಕ್ ಖಾಯಿಲೆಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯ–ಪ್ರಾಣಿ ಸಮನ್ವಿತ ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ 'ಒಂದೇ ಆರೋಗ್ಯ ಯೋಜನೆ' ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದರಂತೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹಬ್ಬುವ ರೋಗಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕಲ್ಮಶ ಪರಿಸರದಿಂದ ಮನುಷ್ಯರ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ಹಾನಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಆದ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಂತೆ ಪಾಲಿಕೆಯ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ 'ಹೈಟೆಕ್ ಲ್ಯಾಬೊರೇಟರಿ ಮತ್ತು ಮೆಟ್ರೋಪಾಲಿಟನ್ ನಿಗಾ ಕೇಂದ್ರ' ಒಂದನ್ನು 5 ಕೋಟಿ ರೂ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಿ.ಎಸ್.ಆರ್. ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸಹಾಯಧನ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಕಲ್ಯಾಣ :

34. ಕೋವಿಡ್ ಕಾರಣದಿಂದ 2020–21 ಹಾಗೂ 2021–22ನೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಕೆಯ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. 2022–23ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಹಳೆಯ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ 2022–23ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 1500 ಒಂಟಿ ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳ ಜನರಿಗೆ ತಲಾ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಗಳಂತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 2000 ಒಂಟಿ ಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ 100 ಕೋಟಿ ರೂಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿರಿಸಲಾಗಿದೆ.

35. 2022–23ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟು 10,000 ಲ್ಯಾಪ್‌ಟಾಪ್‌ಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 2023–24ರಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ತೆರನಾದ ಲ್ಯಾಪ್‌ಟಾಪ್‌ಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲು ರೂ.25 ಕೋಟಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. 2022–23ರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಬ್ರಾಂಡ್‌ನ 8091 ಹೊಲಿಗೆ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಆಯ್ದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ವಿತರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಯೋಜನೆಗೆ 9 ಕೋಟಿ ರೂ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

36. ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಗರದಾದ್ಯಂತ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಹಾಗೂ 'ಪಟ್ಟಣ ಮಾರಾಟ ಸಮಿತಿ' ಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಗರದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಲಾ 2 ರಂತೆ ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರ

ವಲಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪಿ.ಎಂ.ಸ್ವಾನಿಧಿ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ 67,385 ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು ಇವರಲ್ಲಿ 36,115 ಜನರು ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಲ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರ ವಲಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು 25 ಕೋಟಿ ರೂ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಗರದಾದ್ಯಂತ ಆಯೋಜಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಇದೆ.

37. ಈಗಾಗಲೇ ಪಾಲಿಕೆಯ ವತಿಯಿಂದ ನಿರಾಶ್ರಿತರಿಗಾಗಿ 48 ರಾತ್ರಿ ತಂಗುದಾಣಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಮಾನ್ಯ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆದೇಶದಂತೆ ಒಟ್ಟು 84 ರಾತ್ರಿ ತಂಗುದಾಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದು 2023–24ನೇ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ 3 ಕೋಟಿ ರೂ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹಣ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

38. ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಆರೈಕೆಯಿಲ್ಲದ ಅಶಕ್ತ ವೃದ್ಧರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಹಿರಿಯ ನಾಗರೀಕರನ್ನು ಅಸಡ್ಡೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಘಟನೆಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ಅಸಂಸ್ಕೃತ ಘಟನೆಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಅಪವಾದವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಇದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಪಾಲಿಕೆಯು 2023–24ರಲ್ಲಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ಒಂದರಂತೆ 8 ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬಾಡಿಗೆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನೊಂದಾಯಿತ ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ 'ಶ್ರವಣ

ವಸತಿ' ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 16 ಕೋಟಿ ರೂಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.

39. ಬಿ.ಬಿ.ಎಂ.ಪಿ. ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಶಕ್ತ ಹಾಗೂ ದಮನಿತ ಸಮುದಾಯದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ವಸತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಕೆಯ 8 ವಲಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾರ್ಯನಿರತ ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಫುಲೆ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ 'ಸಾವಿತ್ರಿ ವಸತಿ' ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ನೊಂದಾಯಿತ ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ತೆರೆಯಲಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಈ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 24 ಕೋಟಿ ರೂ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಸೌಲಭ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಸಿ / ಎಸ್.ಟಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶೇ.50 ರಷ್ಟು ಮೀಸಲಿಡಲಾಗುವುದು. ವಿಶೇಷ ಚೇತನ ಮಹಿಳೆಯರು, ವಿಧವೆಯರು ಹಾಗೂ ವಿಚ್ಛೇದಿತ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

40. ನಾಗರೀಕರ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪಾಲಿಕೆಯ ನೌಕರರ ಹಾಗೂ ನೇರ ವೇತನ ನೌಕರರ ಮಕ್ಕಳ ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಹಾಗೂ ಕಾನೂನು–ವೈದ್ಯಕೀಯ–ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಉನ್ನತ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲು 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 5 ಕೋಟಿ ರೂ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

41. ಪಾಲಿಕೆಯ ರುದ್ರಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಮೆಟೋರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 127 ಕಾರ್ಮಿಕರು ಗೌರವ ಧನ ಪಡೆದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಈ 'ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಬಳಗ'ದ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಗುರುತಿಸಿ ಪಾಲಿಕೆಯ ನೌಕರರುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಆದೇಶ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ 127 ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಪಾಲಿಕೆಯ ನೇರ ಪಾವತಿ ನೌಕರರುಗಳನ್ನಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

42. 2022–23ನೇ ಶುರುವಾತಿನಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 15,383 ನೇರ ವೇತನ ನೌಕರರು ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಈಗಾಗಲೇ 3,673 ನೇರ ವೇತನ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಪಾಲಿಕೆಯ ಪೌರ ನೌಕರರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ 11,710 ನೇರ ವೇತನ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಪಾಲಿಕೆಯ ಖಾಯಂ ನೌಕರರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಕೆಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದ 110 ಹಳ್ಳಿಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಸಿ.ಎಂ.ಸಿ. ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ 307 ನೌಕರರುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಕೆಯ ಖಾಯಂ ನೌಕರರುಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗ :

43. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 2022–23ನೇ ವರ್ಷ 'ಅಮೃತ ವರ್ಷ'ವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಅಮೃತ ನಗರೋತ್ಥಾನ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ 6000 ಕೋಟಿ ರೂಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 2146 ಕಿ.ಮೀ (ಚರಂಡಿ ಒಳಗೊಂಡು) ರಸ್ತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, 67 ಕೆರೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, 11 ಹೊಸ ಪಾರ್ಕ್, 15 ಹಳೆಯ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳ ನವೀಕರಣ, 42 ಹೊಸ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಹಾಗೂ 26 ಹಳೆಯ ಶಾಲೆಯ ನವೀಕರಣ, 40 ಹೊಸ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ 84 ಹಳೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳ ನವೀಕರಣದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 2022–23ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 873 ಕೋಟಿ ರೂಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಡುಗಳ 2558 ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಬಹುತೇಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು 2023ರ ಮಾರ್ಚ್ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳಲಿವೆ.

44. 2022–23ರಲ್ಲಿಯೇ 273 ಕೋಟಿ ರೂಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 108 ಕಿ.ಮೀ ದೂರದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಚಾರ ದಟ್ಟಣೆಯ (ಹೈ ಡೆನ್ಸಿಟಿ ಕಾರಿಡಾರ್) ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರವಾಹ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 195 ಕಿ.ಮೀ ದೂರದ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಕಾಂಕ್ರಿಟ್ ತಡೆ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಒತ್ತುವರಿ ತೆರವುಗೊಳಿಸಲು 152 ಒತ್ತುವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

45. ಬೆಂಗಳೂರು ಪೂರ್ವ ಭಾಗದ ಸವಳಕೆರೆ ಕೋಡಿ ಬಿದ್ದು ಹೊರವರ್ತುಲ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತ ಪ್ರಸಂಗದ ಹೊರತಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಾಗದೇ ಇರುವುದು ಪಾಲಿಕೆಯು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಕ್ಷಮತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ದಾಖಲೆಯ 1,958 ಮಿ.ಮಿ ಮಳೆ ಬಿದ್ದರೂ ಸಹ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮೊದಲ, ದ್ವಿತೀಯ ಮತ್ತು ತೃತೀಯ ಹಂತದ ಮಳೆಗಾಲುವೆಗಳು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರವಾಹವಾಗದಂತೆ ನಿರ್ವಹಿಸಿವೆ. ಕೆ–100 ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕೋರಮಂಗಲ ಕಣಿವೆಯ ರಾಜಕಾಲುವೆಯ ಮೊದಲ ಹಂತವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾರಂಭಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

46. ಪಾಲಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ 860 ಕಿ.ಮೀ ಪ್ರಥಮ ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯ ದರ್ಜೆಯ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಿದ್ದು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 580 ಕಿ.ಮೀ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ತಡೆಗೋಡೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಬಲಪಡಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಮರುನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ 280 ಕಿಮೀ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ 195 ಕಿಮೀ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು 2022–23ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 1920 ಕೋಟಿ ರೂ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಬಾಕ್ಸ್–ಮಾದರಿ ಹಾಗೂ ಯು–ಮಾಧರಿಯಲ್ಲಿನ ಈ ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳ ಮರುನಿರ್ಮಾಣ 2023–24 ರ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿದೆ.

47. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ರಾಜಕಾಲುವೆ ಹಾಗೂ ಪಿಳ್ಳಗಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಕಾಲಬದ್ಧವಾಗಿ ದುರಸ್ತಿಗೊಳಿಸಿ, ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಿಸಲು

ಸನ್ನದ್ಧವಾಗಿ ಇಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಚರಂಡಿ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಪ್ರತಿ ವಾರ್ಡ್‌ಗೆ 30 ಲಕ್ಷ ರೂ ನಂತೆ ಒಟ್ಟು 72.90 ಕೋಟಿ ರೂ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ರಾಜಕಾಲುವೆ ಹಾಗೂ ಪಿಳ್ಳಗಾಲುವೆಗಳ ದುರಸ್ಥಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ 55 ಕೋಟಿ ರೂ ಗಳನ್ನು 2023–24 ರಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಿರಿಸಿದ್ದು, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರವಾಹ ಅಥವಾ ಅವಘಡವಾಗದಂತೆ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಲಾಗುವುದು.

48. ಪಾಲಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ 183 ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ 35 ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. 2022–23ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 200 ಕೋಟಿ ರೂ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 67 ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 35 ಕೋಟಿ ರೂ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 12 ಕೆರೆಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಕೆರೆಗಳ ಸರಹದ್ದಿನಲ್ಲಿ ಚೈನ್–ಲಿಂಕ್ ಬೇಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಪಾಲಿಕೆಯ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಾಗುವುದು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬೃಹತ್ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಪ್ರವಾಹ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು 2022–23ರಲ್ಲಿಯೇ ಮುಖ್ಯ ಕೆರೆಗಳ ಕೋಡಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಲ್ಯೂಸ್ ಗೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ಬಾಬ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ 2023–24ನೇ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ 15 ಕೋಟಿ ರೂ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ.

49. ದಾಖಲೆಯ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಹಾಗೂ ಜೂನ್‌ನಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ವರೆಗೆ ಎಡಬಿಡದೇ ಸುರಿದ ಮಳೆಯ ದಿನಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ 2022–23ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಗುಂಡಿಗಳ ತೊಂದರೆ ಕಾಡಿತ್ತು. ಈ ರಸ್ತೆ ಗುಂಡಿ ಮುಚ್ಚುವ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹಾಗೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಪಾಲಿಕೆಯು 'ಫಿಕ್ಸ್ ಮೈ ಸ್ಟ್ರೀಟ್' ಎಂಬ ಆಪ್‌ವೊಂದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ. ಈ ಆಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನಾಗರೀಕ ತಾನು ಕಂಡ ರಸ್ತೆ ಗುಂಡಿಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಜಿಯೋಟ್ಯಾಗ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಅಪ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಒಮ್ಮೆ ಅಪ್‌ಲೋಡ್ ಆದ ರಸ್ತೆ ಗುಂಡಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ, ಕಾಮಗಾರಿ, ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಬಿಲ್ ಸಲ್ಲಿಸುವಿಕೆ–ಪಾವತಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಪ್‌ನ ಮುಖಾಂತರವೇ ಆಗಲಿವೆ. 2022–23ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಈ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಯನ್ನು 2023–24ರಲ್ಲಿ ಸುವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

50. ಪಾಲಿಕೆಯ ಹಾಗೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನ 14 ಇನ್ನಿತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಂದು ಕೊರತೆ ನಿವಾರಣೆಯನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು 'ಇಂಟಿಗ್ರೇಟೆಡ್ ಕಮ್ಯಾಂಡ್ ಅಂಡ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಸೆಂಟರ್' (ಐ.ಸಿ.ಸಿ.ಸಿ) ಒಂದನ್ನು ಪಾಲಿಕೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿಯೇ ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಕುಂದು ಕೊರತೆ ನಿವಾರಣೆ ಹಾಗೂ ಯೋಜನೆ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಈ ಕೇಂದ್ರವು 2022–23ರ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶುರುವಾಗಲಿದ್ದು, 2023–24ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪೂರ್ಣ ಕ್ಷಮತೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲಿದೆ.

51. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಂಚಾರ ದಟ್ಟಣೆಯ ಹಾಗೂ ಜಂಕ್ಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಿಧಾನಗತಿಯ ಸಂಚಾರ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಸಿಗ್ನಲ್-ರಹಿತ ಸಂಚಾರಿ ಕಾರಿಡಾರ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಮೇಲ್ಸೇತುವೆ / ಕೆಳಸೇತುವೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು 2023–24 ರಲ್ಲಿಯೇ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

1. ಗೋಕುಲ ರಸ್ತೆಯ ಮತ್ತಿಕೆರೆ ತಿರುವಿನಲ್ಲಿ ಐ.ಐ.ಎಸ್.ಸಿ. ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು 40 ಕೋಟಿ ರೂ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಸೇತುವೆ ನಿರ್ಮಾಣ.

2. ಜಾಲಹಳ್ಳಿಯ ಬಳಿಯ ಹೊರವರ್ತುಲ ರಸ್ತೆಯ ಪೈಪ್‌ಲೈನ್ ಜಂಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ 40 ಕೋಟಿ ರೂ ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಸೇತುವೆ ನಿರ್ಮಾಣ.

3. ಮೇಖ್ರಿವೃತ್ತ ಕೆಳಸೇತುವೆ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಯಮಹಲ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ 65 ಕೋಟಿ ರೂ ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಸೇತುವೆ ನಿರ್ಮಾಣ.

4. ಸದಾಶಿವನಗರ ಪೋಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ 40 ಕೋಟಿ ರೂ ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಸೇತುವೆ ನಿರ್ಮಾಣ.

5. ಯಲಹಂಕ ರೈತ ಸಂತೆ ರಸ್ತೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕೆಳಸೇತುವೆ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಎನ್.ಹೆಚ್.ಎ.ಐ. ಠೇವಣಿ ಕೊಡುಗೆಗಾಗಿ 25 ಕೋಟಿ ರೂ ಗಳು.

52. 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 1410 ಕೋಟಿ ರೂ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 150 ಕಿ.ಮೀ ರಸ್ತೆಗೆ ವೈಟ್ ಟಾಪಿಂಗ್ ಕಾಂಕ್ರಿಟೀಕರಣ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 350 ಕಿ.ಮೀ. ಅರ್ಟೀರಿಯಲ್ ಹಾಗೂ ಸಬ್ ಅರ್ಟೀರಿಯಲ್ ರಸ್ತೆಗಳ ಲೈಟ್–ಟೆಂಡರ್–ಶ್ಯೂರ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿನ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ದಿಗೆ 450 ಕೋಟಿ ರೂ ಮೀಸಲಿಡಲಾಗುವುದು. ಬೈಯಪ್ಪನಹಳ್ಳಿಯ ಸರ್.ಎಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಲು 345 ಕೋಟಿ ರೂ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಎಲಿವೇಟೆಡ್ ರೋಟರಿ ಫ್ಲೈ–ಓವರ್ ಹಾಗೂ ತಡೆರಹಿತ ಸಂಪರ್ಕ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುವುದು. 110 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಒಳಚರಂಡಿ ಮತ್ತು ಜಲ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಅಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ರಸ್ತೆಗಳ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ 300 ಕೋಟಿ ರೂಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

53. ಸಬ್–ಅರ್ಬನ್ ರೈಲ್ವೆಯೊಂದಿಗಿನ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಯಶವಂತಪುರ ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ನ್ಯೂ–ಬಿ.ಇ.ಎಲ್ ರಸ್ತೆಯವರೆಗೆ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟೆಡ್ ಮೇಲು ಸೇತುವೆ ನಿರ್ಮಾಣದಿಂದ ಯಶವಂತಪುರದಿಂದ ಮತ್ತಿಕೆರೆ ಹಾಗೂ ಸಂಜಯನಗರಕ್ಕೆ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸಲು 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 200 ಕೋಟಿ ರೂ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

54. ಜಂಕ್ಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಿಧಾನಗತಿಯ ಸಂಚಾರ ವೇಗವನ್ನು ಚುರುಕುಗೊಳಿಸಲು ಬೆಂಗಳೂರಿನ 75 ಪ್ರಮುಖ ಜಂಕ್ಷನ್‌ಗಳ ಅಭಿವೃದ್ದಿ ಹಾಗೂ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 60 ಅಡಿ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆಯಿರುವ ಯಾವುದೇ ಜನ ಬಳಕೆಯ ಸಂಚಾರ ದಟ್ಟಣೆಯ

ರಸ್ತೆಗಳ ಬಾಟಲ್‌ನೆಕ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿವಾರಣೆಗೆ 150 ಕೋಟಿ ರೂ ಮೀಸಲಿಟ್ಟು ರಸ್ತೆ ಅಗಲೀಕರಣ ಹಾಗೂ ರಸ್ತೆ ಅಗಲದ ಸಮತೋಲನ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗುವುದು.

55. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕೈಗೆತ್ತಿಗೊಂಡಿರುವ 9 ಕೆಳಕಂಡ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

1. ತುಮಕೂರು ರಸ್ತೆಯಿಂದ ನಾಯಂಡಹಳ್ಳಿ ಜಂಕ್ಷನ್ ವರೆಗೆ ಸಿಗ್ನಲ್ ಮುಕ್ತ ಕಾರಿಡಾರ್‌ಗಾಗಿ 70 ಕೋಟಿ ರೂ.
2. ವೆಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಕಾರ್ಡ್ ರಸ್ತೆಯಿಂದ ಕುರುಬರಹಳ್ಳಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಲೇಔಟ್, ಆರ್.ಆರ್.ನಗರ ಹಾಗೂ ಮಾಗಡಿ ರಸ್ತೆಯವರೆಗಿನ ತಡೆರಹಿತ ಕಾರಿಡಾರ್‌ಗಾಗಿ 190 ಕೋಟಿ ರೂ.
3. ಯಶವಂತಪುರ ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣ ಬಳಿ ಕೆಳ ಸೇತುವೆಗಾಗಿ 125 ಕೋಟಿ ರೂ.
4. ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ರಸ್ತೆಯ ಅಗಲೀಕರಣಕ್ಕೆ 70 ಕೋಟಿ ರೂ.
5. ವಿಲ್ಸನ್ ಗಾರ್ಡನ್ ಮೇಲ್ಸೇತುವೆಯ ಗ್ರೇಡ್ ಸೆಪರೇಟರ್‌ಗೆ 85 ಕೋಟಿ ರೂ.
6. ಯಲಹಂಕ ಮೇಲ್ಸೇತುವೆಯ ಗ್ರೇಡ್ ಸೆಪರೇಟರ್‌ಗೆ 60 ಕೋಟಿ ರೂ.
7. ಹೂಡಿ ಜಂಕ್ಷನ್, ಐ.ಟಿ.ಪಿ.ಎಲ್ ಬಿಗ್–ಬಜಾರ್ ಜಂಕ್ಷನ್ ಹಾಗೂ ಹೋಪ್–ಫಾರಂ ಜಂಕ್ಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ ಮೇಲ್ಸೇತುವೆಗೆ 124 ಕೋಟಿ ರೂ.
8. ಮಿನರ್ವ್ ಜಂಕ್ಷನ್ ಗ್ರೇಡ್ ಸೆಪೆರೇಟರ್‌ಗೆ 137 ಕೋಟಿ ರೂ.

9. ಹಳೆ–ಮದರಾಸು ರಸ್ತೆಯ ಸುರಂಜನ್ ದಾಸ್ ಜಂಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿಯ ಮೇಲ್ಸೇತುವೆಗೆ 104 ಕೋಟಿ ರೂ.

ಹೀಗೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ 9 ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟು 965 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹಣದಲ್ಲಿ 770 ಕೋಟಿ ರೂ ಗಳನ್ನು ಕೆ.ಯು.ಐ.ಡಿ.ಎಫ್.ಸಿ ಯಿಂದ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಡೆದು ಉಳಿದ 195 ಕೋಟಿ ರೂ ಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಭರಿಸಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

56. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ಹೆಂಗಸರ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆಂದು 250 ಶೀ–ಟಾಯ್ಲೆಟ್ (ಅವಳ ಸ್ಥಳ) ಗಳನ್ನು 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಈ 'ಅವಳ ಸ್ಥಳ'ಗಳಲ್ಲಿ ಟಾಯ್ಲೆಟ್ ಜಾಗ, ಬಟ್ಟೆ ಬದಲಾಯಿಸುವಿಕೆಗೆ ಜಾಗ, ಕೈತೊಳೆಯುವ ಸೌಲಭ್ಯ, ಸ್ತನಪಾನಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಹಾಗೂ ಮೊಬೈಲ್ ಜಾರ್ಜಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇರಲಿವೆ.

57. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ 42 ಮೇಲ್ಸೇತುವೆ ಮತ್ತು 28 ಕೆಳಸೇತುವೆಗಳಿದ್ದು ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ನಾಲ್ಕು ಮೇಲ್ಸೇತುವೆಗಳು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಕೆಳಸೇತುವೆಗಳು ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಪಾದಚಾರಿ ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗ ಸೇರಿದಂತೆ ಈ ಮೇಲ್ಸೇತುವೆ ಮತ್ತು ಕೆಳಸೇತುವೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ 20 ಕೋಟಿ ರೂಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿರಿಸಿದೆ. ಆರ್ಟೀರಿಯಲ್ ಮತ್ತು ಸಬ್ ಆರ್ಟೀರಿಯಲ್ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಟೆಂಡರ್ ಶ್ಯೂರ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು

ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ 20 ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿರಿಸಿದೆ.

58. ಪಾಲಿಕೆಯ ಸೀಮಿತ ಆದಾಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ 2023–24ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆ–ಚರಂಡಿ, ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗ ರಿಪೇರಿ ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪಾಲಿಕೆಯ 243 ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೂ ಚರಂಡಿಗಳ ಹೂಳೆತ್ತುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ತಲಾ 30 ಲಕ್ಷ ರೂ, ರಸ್ತೆ ಗುಂಡಿ ಮುಚ್ಚುವಿಕೆಗೆ ತಲಾ 15 ಲಕ್ಷ ರೂ, ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ತಲಾ 25 ಲಕ್ಷ ರೂ ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ರೂಂ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ತಲಾ 5 ಲಕ್ಷ ರೂ ದಂತೆ ಪ್ರತಿ ವಾರ್ಡಗೆ ಒಟ್ಟು 75 ಲಕ್ಷ ರೂ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ ವಾರ್ಡ್‌ನ ಇತರೇ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ತಲಾ 125 ಲಕ್ಷ ರೂ ಸೇರಿಸಿ ಪಾಲಿಕೆಯ 243 ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೂ ತಲಾ ಎರಡು ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟು ಹಣ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಕಳೆದ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಾರ್ಡ್ ರಸ್ತೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಡಿ.ಎಲ್.ಪಿ ಅವಧಿ (ಡಿಫೆಕ್ಟ್ ಲಯಾಬಿಲಿಟಿ ಪಿರಿಯಡ್) ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾರ್ಡ್‌ಗೆ 2 ಕೋಟಿ ರೂ ಕಾಮಗಾರಿ ಹಣ ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

59. 2022–23ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸರಿ ಸುಮಾರು 1958 ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು 1858ರ ನಂತರದ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ವಾಡಿಕೆಗಿಂತ ಶೇಕಡ

203 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಳೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ. ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆ–ಪೂರ್ವ ವರದಿಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ದೊಡ್ಡ ಹಾನಿಯಾಗದಿರಲು ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ 3,000 ಕೋಟಿ ರೂಗಳ ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ದಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 2023–24 ರಿಂದ 2025–26ರ ವರೆಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

60. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕೊಳಗೇರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿದ್ದು ಇವುಗಳ ಪುನರ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 80 ಕೋಟಿ ರೂ ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 8 ಕೊಳಗೇರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪುನರ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಳಗೇರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪುನರ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ನಗರವನ್ನು ಕೊಳಗೇರಿ ಮುಕ್ತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಯಿದೆ.

ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ :

61. 2022–23ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ 1750 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ನುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡ ಅವಶೇಷ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರವೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಿಂದ ಇನ್ನೂ 5

ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಒಟ್ಟು 3,000 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡ ಅವಶೇಷ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಕಟ್ಟಡ ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಿವೆ.

62. 2023–24ರಲ್ಲಿ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಹೊಸ ಸಂಗ್ರಹ–ಸಾಗಾಣಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು ಇದರಲ್ಲಿ ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜಾಗವುಳ್ಳ 4,500 ಹೊಸ ಆಟೋ ಟಿಪ್ಪರ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಅದರಂತೆಯೇ 500 ಹೊಸ ಕಾಂಪ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಂಗ್ರಹ–ಸಾಗಾಣಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಧೃಡಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಾಂಶವುಳ್ಳ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರಮಬದ್ದವಾಗಿ ಹಾಗೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

63. ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾರ್ಡ್‌ನ್ನು 'ಆತ್ಮ ನಿರ್ಭರ' ವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ 'ಶೂನ್ಯ–ತ್ಯಾಜ್ಯ' (ನೆಟ್ ಝೀರೋ) ವಾಗಿಸುವ ಕಲ್ಪನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಸಂಸ್ಕರಣ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

64. ಪಾಲಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ವಸತಿ ಸಮುಚ್ಚಯಗಳು ಹಾಗೂ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳನ್ನು ಸಗಟು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರುಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಆಯಾ ಸಮುಚ್ಚಯ–ಸಂಕೀರ್ಣಗಳ ಒಳಗೆಯೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮ ವಿಧಿಸುವ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇದೆ. 2023–24ರ ವರ್ಷದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುವ ಈ ನಿಯಮದಂತೆ ಆಯಾ ಸಮುಚ್ಚಯ–ಸಂಕೀರ್ಣಗಳ ಒಳಗೆಯೇ ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಗೊಬ್ಬರ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಲಿದೆ. ಹೀಗೆ ಉತ್ಪಾದಿತ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದ ಮುಖಾಂತರ ಖರೀದಿಸಿ, ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಳೀಯ ಆತ್ಮ ನಿರ್ಭರ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗುವುದು.

65. 2023–24ನೇಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 209 ಕೋಟಿ ರೂ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ 4 ತ್ಯಾಜ್ಯ ಶೇಖರಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿನ 22 ಲಕ್ಷ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಜೈವಿಕ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಕರಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಈ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮುಂದೆ ಹಸಿರು ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.

66. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮದೊಡನೆ ಜಂಟಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ 600 ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಆರ್.ಡಿ.ಎಫ್. ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಕೇಂದ್ರವು 2023–24ನೆಯ ವರ್ಷದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಲೋಕಾರ್ಪಣೆಗೊಳ್ಳಲಿದೆ. ಇದರಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ 600 ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಆಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಭೂ ಭರ್ತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿದೆ.

67. ಗ್ಯಾಸ್ ಅಥಾರಿಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ 300 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ನುಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಜೈವಿಕ ಸಿ.ಎನ್.ಜಿ. ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ 550 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ನುಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಜೈವಿಕ ಸಿ.ಎನ್.ಜಿ. ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ತೆರೆದು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವನ್ನು 'ಶೂನ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ಯಾತ' ನಗರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಗತ್ಯ ಒಡಂಬಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

68. 2023–24ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 3 ಬೃಹತ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ–ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಕೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಹಣಕಾಸಿನ ಹೊರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪಿ.ಪಿ.ಪಿ. ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 100 ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಸಮಗ್ರ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಂಕೀರ್ಣವೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ–ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣೆ :

69. ಪಾಲಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಹಳೆಯ ಸೋಡಿಯಂ ವೇಪರ್ ಲೈಟುಗಳು ಪಾಲಿಕೆಯ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ತೊಡಕಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ಬದಲಿಗೆ ಎಲ್.ಇ.ಡಿ. ಲೈಟುಗಳನ್ನು

ಹಾಕಲು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 2023–24ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ 17.25 ಕೋಟಿ ರೂ ಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿರಿಸಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಪಾಲಿಕೆಯ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಳಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 15 ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅನುದಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮೇಲೂ 'ಸೋಲಾರ್ ರೂಫ್–ಟಾಪ್ ನೆಟ್ ಮೀಟರಿಂಗ್' ಅಳವಡಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 2023–24ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

70. 15ನೇ ಹಣಕಾಸಿನ ಆಯೋಗದ ಅನುದಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 450 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಿಡಾರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ಸೇತುವೆಗಳ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಾನವನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುವುದು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ 75 ಮುಖ್ಯ ಜಂಕ್ಷನ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರಂಜಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯ ತಗ್ಗಿಸಲು ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಮೆಟ್ರೋ ನಿಲ್ದಾಣಗಳ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಶಟಲ್ ಸೇವೆ, ವಿದ್ಯುತ್ ಚಾಲಿತ ಕಾರುಗಳ ಸೇವೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ನಗರವನ್ನು ಹಸಿರು ವಲಯವನ್ನಾಗಿ ಪುನರ್ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗುವುದು.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ–ಅರಣ್ಯ :

71. ಪಾಲಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ 2022–23ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 10 ಹೊಸ ಉದ್ಯಾನವನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದು, ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 1223 ರಿಂದ 1233ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. 2023–24 ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 15 ಹೊಸ ಉದ್ಯಾನವನಗಳಿಗೆ 15 ಕೋಟಿ ರೂಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಹಳೆ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ 80 ಕೋಟಿ ರೂ. ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ.

72. 2022–23ನೇ ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಪಾಲಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 10 ಲಕ್ಷ ಮರದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು, 2023–24 ನೇ ವರ್ಷದಿಂದ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 15 ಲಕ್ಷ ಸಸಿ ನೆಡುವಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಈಗಿರುವ 5 ಸಸ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಬ್ಬಾಳ ಮತ್ತು ದಾಸರಹಳ್ಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ 3 ಹೊಸ ಹೈ–ಟೆಕ್ ನರ್ಸರಿಗಳನ್ನು 8 ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು. 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಸಿ ಬೆಳೆಸುವಿಕೆಗೆ, ಬೀದಿ ಮರಗಳ ನೆಡುವಿಕೆಗೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ 40 ಕೋಟಿ ರೂಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿರಿಸಿದೆ.

ಪ್ರವಾಸ :

73. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಪ್ರವಾಸಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಲಿವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 180 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಾಂಬುದಿ ಕೆರೆ – ಬುಲ್ ಟೆಂಪಲ್ ರಸ್ತೆ ಪರಿಸರ,

ಸ್ಯಾಂಕಿ ಕೆರೆ – ಕಾಡುಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ದೇಗುಲದ ಪರಿಸರ ಹಾಗೂ ಹಲಸೂರು ಕೆರೆ – ಸೋಮೇಶ್ವರ ದೇಗುಲದ ಪರಿಸರಗಳನ್ನು ಪ್ರವಾಸಿ ಕಾರಿಡಾರ್‌ಗಳಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾಗುವುದು.

74. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೌಂದರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಮನಸೆಳೆಯಲು 50 ಕೋಟಿ ರೂ ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 10 ಹೊಸ 'ಸಿಟಿ ಪ್ಲಾಜಾ' ಗಳನ್ನು ನಗರದ ಹಲವು ಜನವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಪ್ಲಾಜಾಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರಂಜಿ, ಆಟದ ಸ್ಥಳಗಳು, ಆಹಾರ ಮಳಿಗೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಕುಳಿತು ವಿರಮಿಸುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇರಲಿವೆ.

ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ ಆಯವ್ಯಯ :

75. 2023–24ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಕೆಯ ಆದಾಯವು 7,070.11 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಷ್ಟು ಇರಲಿದ್ದು, ಕೇಂದ್ರ–ರಾಜ್ಯ ಅನುದಾನಗಳು 4,093.86 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಷ್ಟು ಇರಲಿವೆ. ಒಟ್ಟು ಸ್ವೀಕೃತಿ 11,163.97 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಷ್ಟು ಇದ್ದರೆ, ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚು 11,157.83 ಕೋಟಿ ರೂ. ಇರಲಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು 6.14 ಕೋಟಿ ರೂ. ಗಳ ಉಳಿತಾಯದ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲು ಚಾಚು ಎಂಬ ನಾಣ್ಣುಡಿಯ ನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಕೆಯ ವೆಚ್ಚಗಳಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯತೆ ಸಾಧಿಸಿ ಆರ್ಥಿಕ ಶಿಸ್ತು – ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ – ಆತ್ಮ ನಿರ್ಭರತೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

****

ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ
ಆಯವ್ಯಯ 2023–24
ಆದಾಯಗಳು

ಕ್ರ.ಸ.	ಆದಾಯದ ಮೂಲ	ಮೊತ್ತ (ರೂ.ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ)	ಶೇಕಡ
1	ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕರಗಳ ಆದಾಯ	441240.00	40
2	ತೆರಿಗೆಯೇತರ ಆದಾಯ	133129.00	12
3	ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುದಾನ	46101.00	4
4	ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುದಾನ	363285.00	33
5	ಅಸಾಧಾರಣ ಆದಾಯ	80000.00	7
6	ಚಾಲ್ತಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳು - ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳು	52090.00	5
	ಒಟ್ಟು ರೂ.	**1115845.00**	**100.00**

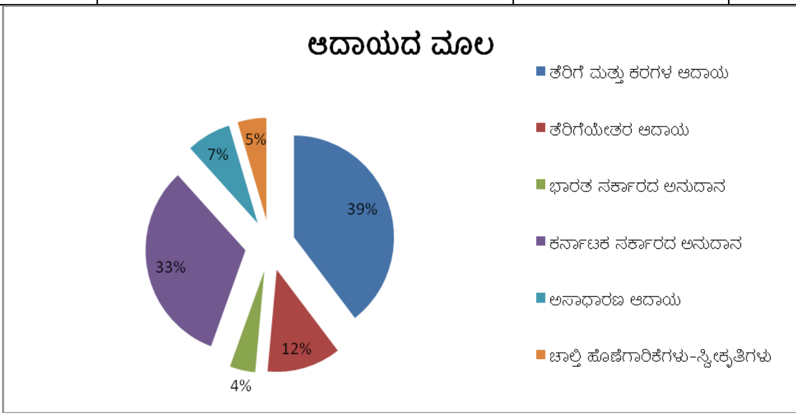

ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ
ಆಯವ್ಯಯ 2023–24
ವೆಚ್ಚಗಳು

ಕ್ರ.ಸ.	ವೆಚ್ಚಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ	ಮೊತ್ತ (ರೂ.ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ)	ಶೇಕಡ
1	ಸಿಬ್ಬಂಧಿ ವೆಚ್ಚಗಳು	134680.00	12
2	ಆಡಳಿತ ವೆಚ್ಚಗಳು	36751.00	3
3	ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವೆಚ್ಚಗಳು	59993.00	5
4	ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ & ನಿರ್ವಹಣೆ ವೆಚ್ಚಗಳು	208616.00	19
5	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು	626423.00	56
6	ಚಾಲ್ತಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳು - ಮರು ಪಾವತಿಗಳು	49320.00	4
	ಒಟ್ಟು ರೂ.	**1115783.00**	**100**

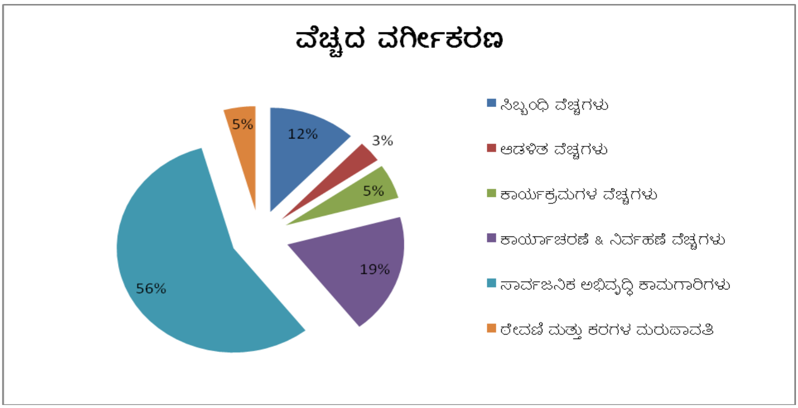

Bruhath Bengaluru Mahanagara Palike

Budget Speech 2023-2024

Garden city Bengaluru has not just been the capital city of Karnataka State. It has been the capital city of India's IT boom, capital city of new ventures, a new cosmopolitan city, a magnet attracting high tech employees from all over the country and is also emerging as a melting pot of new age food, dressing, music, art and culture. It has been attracting vast numbers of migrant employees from all over. BBMP deems it an honour to shoulder the responsibility of providing quality infrastructure to the citizens of Bengaluru and striving hard to enhance their standard of living.

2. BBMP has regained its vitality and regularity of functioning in 2022-23 after having dedicated itself to Covid relief works in 2020-21 and 2021-22. It is now on the verge of showing its full capacity and potential after having achieved many milestones. The achievements of 2022-23 would not have been possible but for the visionary leadership of Karnataka's successful Chief

Minister Shri Basavaraj Bommai. The dedicated efforts of BBMP's Administrator Shri Rakesh Singh also need special mention. Acknowledging the contribution of all above mentioned luminaries and all ministers, officers and staff of the state government, I am standing before you to present this budget for the financial year 2023-24

Decentralisation :

3. In 2022-23, BBMP successfully completed de-limitation exercise whereby the earlier 198 wards were increased to 243. Each ward is carved out in such a way that it comprehensively caters to nearly 50,000 population. The delimitation exercise is completed demarcating the wards. In each of this newly formed wards, BBMP offices were opened with Revenue, Engineering and Health wings with a compliment of staff for better management.

4. Understanding the humungous task and difficulty in managing the administration of 243 wards, BBMP has emphasised on decentralisation in accordance with BBMP Act 2020. It is proposed to

have sub divisions with 3 to 4 wards, a division with 2 to 3 sub divisions and a few divisions making up one zone. Each zone will have a Zonal Committee and the officer in charge of the Zonal Committee will be empowered to undertake the works in respect of the wards falling under its jurisdiction. The sanction of work and supervision will be done by them. In the true spirit of democratic processes, devolution of powers for hassle free and speedy completion of work is being proposed.

5. Identification and enumeration of area, check-bandhi, determination and geo-tag-GPS marking of BBMP's lakes and properties are in progress. Document protection, digitization of records, chain-link fencing and installation of nameplates for preservation of BBMP properties is also being undertaken. We have earmarked Rs.40 crores in 2023-24 for this. This will give impetus to the scheme of preserving BBMP's assets and turning them into sources of income.

6. BBMP's marketing division was decentralized in 2022-23 and the respective zones were given control over the markets within their boundaries. This was intended to localize resource collection thereby optimising resources as well as proper facility management.

Administration :

7. BBMP realizes its responsibilities and lays emphasis on providing basic facilities and amenities, waste management and welfare programs. BBMP has adopted some of these good governance principles in its functioning to fulfill its responsibility.

- Manual creation, adoption of information technology and emphasis on e-office to ensure transparent administration in accordance with prevailing laws and rules
- Ideal number of staff strength, periodic training and annual transfer policy.
- Monthly, quarterly and annual target fixation and regular appraisal of targets being achieved.

- Periodic training, rewards and recognition to increase capacity and confidence among the staff.

8. Understanding the need of administrative reforms, BBMP has entrusted the task of administrative reforms to the committee headed by former Chief Secretary Shri.T.M.Vijayabhaskar to study and recommend administrative reforms for better functioning of BBMP. The committee has submitted its report on 09-02-2023 to Hon'ble Chief Minister of Karnataka. Among other important recommendations, the committee has indicated the need to increase the staff strength in BBMP. This report is under consideration by the Government as well as BBMP and will be implemented in 2023-24 after obtaining approval of Govt.

9. At present e-office is made available to the officers of BBMP and this facility will be made available to all staff during 2023-24. It is proposed to make all official file movement in e-office only. In this regard, it is also proposed to give week long training to all officers and

staff and to adopt the e-office system completely in 2023-24.

10. BBMP revenue department collections are being monitored periodically against the targets given. All remaining departments will be given similar targets during 2023-24. Officers and staff who achieve the targets will be suitably rewarded & recognised. A suitable provision is made in the budget for 2023-24.

11. To encourage innovative systems, software, design, solutions to any problems and to encourage any other innovations and also to encourage a positive problem solving attitude among the officers and staff of BBMP, it is proposed to institute 'Nada Prabhu Kempegowda Innovation’ award. This award of Rs 2 lakh will be given to deserving officers, staff or any department eligible for the award. Necessary rules, guidelines, application and selection process for this award will be implemented from the year 2023-24.

12. There is no health insurance or health benefit scheme for retired employees of BBMP including Poura Karmikas. The staff and pensioners have been requesting this facility for a long time. To redress this grievance, a ‘BBMP retired employee’s health benefit fund’ is proposed to setup on the same lines as the one existing in BWSSB. A corpus fund will be built from the amounts contributed by the employees and pensioners as well as from the contributions by BBMP. The interest accrued from said fund and the monthly contributions will be utilised to provide health benefit and security to all pensioners. An amount of Rs.10 crores is reserved for the said purpose in 2023-24.

Finance :

13. The Finance Department of BBMP has implemented 'Integrated Financial Management System’ (IFMS) to facilitate all payments. By the end of 2022-23, all incomes and receipts as well as all inter-office transfers in BBMP will be brought within IFMS. From the first day of 2023-24, all incomes-receipts-inter office transfers-expenses of BBMP will be covered

under IFMS. This will ensure routing and recording of all financial transactions of BBMP on a daily basis and will be available for any information and inspection.

14. The accounts of BBMP are being prepared within a month presently. From the year 2023-24, BBMP accounts will be prepared at the end of each day and accounts will be available on day to day basis through IFMS. Management Information System (MIS) will also be generated from accounts available on IFMS. I am very happy to share that this will bring complete transparency in BBMP's accounting system and BBMP's financials for 2023-24 will be released on a quarterly basis.

15. BBMP’s optional expenses are being reduced to manage the outstanding liability with respect to contractor bills. 'Optional Vendor bill Discounting System'(OVDS) for payment of pending contractor bills has been approved by the State Govt., for an amount of Rs. 400 Crores. RFP has been floated inviting Bankers to participate in this OVDS facility and the

Bank which quotes the lowest interest rate will be considered. This will help in achieving the objective of reducing the liability of outstanding contractor bills.

Revenue :

16. Collection of property tax is a major source and core function of BBMP's revenue department. Total property tax collected by BBMP along with cesses has increased significantly. In 2021-22, the collection was Rs 3,033 crores and the same increased to Rs 3,758 crores in 2022-23. This increase in property tax collection was about 24 percent on a year-on-year basis. The extra-ordinary efforts of the Special Commissioner Revenue in the year 2022-23 were responsible for plugging leakages and identifying revenue sources. Specifically, a study to identify properties where the owners were paying commercial rates to BESCOM and other state agencies but had declared residential property tax payments was undertaken. This has identified 12,699 cases and an amount of Rs.134 crores has already been levied. It is

expected to levy about Rs. 250 crores of additional taxes on this account.

17. Delays in disposal of Khatha related files have been identified as one of the sources of revenue losses to BBMP. To overcome this, Khatha Melas were organised during 2022-23. Understanding the possibility of increase in Property Tax collection on account of disposal of Khatha related applications, it is proposed to dispose of all Khatha applications in accordance of SAKALA mandate during 2023-24. Necessary compensation-reward-punishment will be introduced for better implementation.

18. The e-Asthi system to record purchase deed registration has been implemented on a pilot basis in East Zone of BBMP. Having removed the deficiencies in the existing software, e-Asthi-2 will be implemented in 2023-24 in East, West and South Zones of BBMP. It is proposed to implement the new software across entire BBMP jurisdiction based on the consistency and success of this improvised version.

19. Property Tax collection procedure in BBMP needs to be completely revamped. It is proposed to take up all self assessment declarations by all major commercial buildings for a detailed verification during 2023-24. These S.A.S. returns will be compared with corresponding documents of other state agencies by using required software. This is expected to lead to a substantial increase in property tax collection. A target of Rs.4,790 crores is expected to be collected in the year 2023-24 under property taxes including cesses. Excluding cesses which need to be transferred to other institutions, the property tax collection target has been set at Rs 4,412 crores. This target is 27 per cent more than the amount proposed to be collected in revised budget for 2022-23.

20. Conversion of 'B Khatha' under BBMP limits to 'A Khatha' is being taken up at the fag end of the year 2022-23. BBMP is expected to earn Rs 300 crores this year and Rs 800 crores in 2023-24.

Town Planning :

21. It is expected to collect Rs 526 crores (including surcharge) in the year 2022-23 from town planning approval fees. This amount is an increase of 24 percent over the collection of Rs 426 crores in 2021-22.

22. The town planning approval fees are expected to raise and reach an amount of Rs.658 crores in 2023-24. No objection certificates are being obtained from several departments while giving permission for construction of buildings in town planning department of BBMP. This system will be improved in 2023-24 by obtaining online NOCs from all concerned departments such as BESCOM, HAL, BMRCL, State Pollution Control Board, Fire Department etc. This strategic intervention will make the building construction approval process easy, transparent and time bound.

23. Development of Bengaluru does not merely mean development of roads and parks. This is highlighted by renowned kannada poet Shri H.S.Shiva Prakash in one of his celebrated poems in stating that schools,

hospitals, jails and toilets are equally important. Drawing spirit from this poem, BBMP is committed to improve quality of life and basic amenities in Bengaluru. Following are the achievements and proposals of BBMP to provide all required civic and other amenities in Bengaluru.

Education :

24. In the academic year 2022-23, around 26,010 students are studying in BBMP schools as compared to 13,888 students in the pre-covid year of 2019-20. Renovation works of BBMP schools were undertaken under Amrita Nagarothana scheme during 2022-23 at a cost of Rs.160 crores for construction of new school buildings and at cost of Rs 20 crores for providing basic facilities and smart class rooms in exisiting schools. Free text books, uniforms, shoes, socks, bags and books were distributed to all children studying in BBMP schools. Owing to a delay in procuring sweaters, corresponding amounts were credited to the Bank accounts of parents through DBT. Scholarship of Rs. 25,000 each was given to 146 SSLC students and

Rs.35,000 each was given to 145 Pre-university/Degree students. In all, scholarship amounts of Rs. 86,90,000 were given.

25. To improve the quality of education in BBMP schools, Smart Boards, ICT Labs, Atal Tinkering Labs and playgrounds are being made availble. APJ Abdul Kalam's 'Kanasina Shale' programme and 'Odhuva Belaku' programme to provide better library facilities have also been implemented. 10 mobile schools are being run to provide education to the children of daily wage workers, school dropouts and nomadic families at their door step.

26**.** It is proposed to standardize good and uniform quality education in all BBMP schools by adopting 'Bangalore Public School' model to upgrade basic facilities in all schools and colleges during 2023-24. As per this scheme, the facilities of all schools and colleges of BBMP will be upgraded and efforts will be made to improve the quality of education in a phased manner. Rs.65 crores has been earmarked for this in

2023-24. Voluntary organizations are proposed to be involved under Corporate Social Responsibility (CSR) to improve educational standards in BBMP schools and colleges as per a 'CSR policy' being adopted. This BBMP's 'CSR policy'' will be adopted in all departments of BBMP after obtaining permission of the Government.

Health :

27. The BBMP has continued its vigil in giving covid 2nd dose as well as booster dose in 2022-23 even after controlling covid pandemic in the city. Covid might look like a bad dream now. However, we must take out time to appreciate the efforts of BBMP staff in controlling covid during 2020-21 and 2021-22. These covid warriors who worked round the clock were given Rs.5,000 each as incentive. A compensation of Rs 30 lakhs each has been given to the employees of BBMP who died while on Covid work.

28. BBMP has made unprecedented progress in the year 2022-23 in the field of health. New hospitals were started and old hospitals were upgraded during the

year. Among these, a 300 bed Multi Specialty Hospital in Govidarajanagar is a noteworthy achievement. In addition to this, the number of beds in dialysis centers has been increased to 120 and the number of beds in maternity and child hospitals has been increased to 816. Rs 32 crores has been earmarked during 2023-24 for deploying skilled medical and paramedical staff required in these new dialysis centres and hospitals. Further, an amount of Rs 6 crores has been earmarked for purchase of medical equipments and Rs 3 crores for purchase of medicines for all hospitals of BBMP.

29. Under a scheme to establish a Primary Health Center in each ward of BBMP, 61 new PHC centers will be started in 2023-24 at a cost of Rs 92 crores. This will ensure that there are Primary Health Centers in all 243 wards of BBMP.

30. ‘Namma Clinics’ are being opened in all 243 wards of BBMP to address health problems of local out-patients and migrant workers. 108 Namma Clinics have already been opened in 2022-23 with doctors,

paramedical staff and other basic medical facilities. Remaining Namma Clinics are proposed to be opened by the end of 2022-23 or in the first quarter of 2023-24.

31. Bengaluru has had central Government run medical institutions like Nimhans, ESI and others. In addition, State Government run hospitals like Victoria, Bowring, Minto and other institutions are also providing medical care. BBMP has had several referral hospitals. Bengaluru also has government-private run medical college hospitals. Due to the lack of coordination between all these units, an average patient has had to reach expensive private medical institutions for specialized treatment. To overcome this, a 'Bangalore Health System' under the leadership of BBMP’s Special Health Commissioner is proposed to be set up. This BHS shall ensure medical care to all patients through call centres, help desks, free enrolement and free treatment. BHS will also follow up on medical care by maintaining detailed medical records of all such patients. BHS will also ensure prevention of any pandemic diseases and other viral-

bacterial diseases affecting Bengaluru residents. Apart from this, lifestyle related diseases of Bangaloreans will also be tackled. Rs. 2 crores is earmarked during 2023-24 for starting the BHS unit.

32. Rs.20 crores has been earmarked for anti-rabies five-in-one vaccine during 2023-24 to control the menace of stray dogs in Bengaluru. BBMP aims to double the number of spaying and neutering of stray dogs in 2023-24. Two electric crematoriums will be set up at a cost of Rs 5 crores for the cremation of dogs and other animals.

33. 'One Health Plan’ will be launched to prevent zoonotic diseases which spread from animals to human population. Under this plan, diseases that spread from animals to humans will be studied in addition to damage caused to human health from polluted environment. A 'Hi-Tech Laboratory and Metropolitan Monitoring Center' will be established at a cost of Rs 5 crores. Assistance will be obtained under CSR

programme for the construction and maintenance of this labarotary.

Welfare :

34. It was not possible to effectively implement welfare programs of BBMP during 2020-21 and 2021-22 on account of Covid. All previous welfare programs of BBMP are being taken up again during 2022-23. 1,500 beneficiaries have been selected under 'Onti-mane' scheme in 2022-23 for an assistance of Rs. 5 lakhs each under various categories. Rs. 100 crores has been earmarked for benefitting 2,000 persons under 'Onti-mane' scheme in 2023-24.

35. A total of 10,000 laptops were distributed in 2022-23 from among poor students in all categories. This scheme of providing laptops will be continued in 2023-24 with Rs.25 crores being earmarked for the same. In 2022-23, 8,091 top brand sewing machines were distributed to beneficiaries from economically & socially weaker sections. Rs.9 crores has been provided for the same project in 2023-24.

36. A city-wide survey is already being conducted for the welfare of street vendors. 'Town Vending Committees' have also been formed. Two hawker zones have been identified in each of the assembly constituencies of the city. So far, 67,385 street vendors have been identified under the “Prime Minister Swanidhi” scheme and 36,115 beneficiaries have already received financial assistance from banks. An amount of Rs.25 crores has been earmarked for the development of street hawker zones in 2023-24.

37. 48 night shelters are already being run by BBMP for the homeless. According to the order of Hon'ble Supreme Court, a total of 84 night shelters are proposed to be set up at an additional cost of Rs 3 crores during 2023-24.

38. The number of uncared elderly persons is increasing in the city of Bengaluru on account of various reasons. Incidents of children driving out their parents/ senior citizens are coming to light. Such

uncivilized incidents are an exception to the culture of Bengaluru. To remedy this, BBMP is planning to open 8 old age homes, one for each zone in 2023-24, under 'Shravan Vasathi Scheme'. Rs.16 crores is earmarked for the same.

39. There is a need to provide safe accommodation for those helpless women and girl children of poor and downtrodden communities who are working in unorganized sector within BBMP limits. A 'Savithri Vasathi' scheme is proposed to be started in 2023-24 in the name of Savitri Ba Phule to provide PG accommodation to working women. 8 such hostels are proposed in each of the 8 zones of BBMP in association with empanelled voluntary organizations. An amount of Rs 24 crores has been earmarked for this welfare programme. 50% of accommodation will be reserved for SC/ST women. Preference will also be given to women with special needs, widows and divorced women.

40. Rs. 5 crores is earmarked in 2023-24 to encourage legal, medical, engineering and similar such higher education as well as foreign education of children of BBMP employees and DPS employees.

41. A total of 127 labourers were working in burial grounds and crematoriums of BBMP on an honorarium basis. This set of downtrodden persons was recognised by Hon'ble Chief Minister as ‘Harishchandra Balaga’ serving humanity. The honourable CM has ordered these persons to be taken in as employees of BBMP. These 127 persons have already been absorbed as direct pay employees of BBMP.

42. 15,383 DPS employees were working in Solid waste management division of BBMP during the early months of 2022-23. As per the instructions of Hon'ble Chief Minister of Karnataka Shri Basavaraj Bommai, 3,673 DPS workers are being appointed as permanent employees of BBMP. Remaining 11,710 DPS workers will also be recruited as permanent employees of

BBMP at the earliest. In the same way, 307 employees working with earlier CMC’s are being absorbed as permanent employees of BBMP.

Engineering Department :

43. The year 2022-23 has been rightly called as 'Amruta Varsha' for Bangalore City on account of the number of civic amenities being added. Under ‘Amruta Nagarothana’ scheme, development of 2,146 kms of roads (including drainage), development of 67 lakes, 11 new parks, renovation of 15 existing parks, 42 new school buildings and renovation of 26 existing schools, construction of 40 new Primary Health Centres and Renovation works of 84 old Primary Centres have been undertaken during 2023-24 at a project cost of Rs.6,000 crores. Similarly, 2,558 ward works have also been taken up in 2022-23 at a cost of Rs 873 crores. Most of the above works will be completed by the end of March 2023.

44. 108 kms of high density corridors are being developed at a cost of Rs 273 crores. A total of 195

kms of ‘Rajakaluve’ are being constructed with concrete retaining walls. 152 encroachment removal works have been implemented to clear the encroachment of ‘Raja Kaluve’ in the year 2022-23 itself.

45. Apart from the incident of ‘Savala Kere’ lake overflowing and flooding outer ring road in East Bengaluru, there has not been any other major flood incident. This is a testimony to the efficiency of Storm water drainage works done by BBMP. Inspite of a record rainfall of 1,958 mms in Bengaluru, BBMP has managed to prevent any other major flooding incident. The first phase of K-100 stretch of ‘Rajakaluve’ has been successfully commissioned.

46. There are 860 kms of primary and secondary drains under BBMP's jurisdiction, of which 580 kms of ‘Rajakaluve’ has already been reconstructed and strengthened. Out of the remaining 280 kms of Rajakaluve’, development of 195 km of Rajakaluve’ has been taken up in 2022-23 at a cost of Rs 1,920 crores.

Reconstruction of these ‘Rajakaluve’ in box drain and U-drain are expected to be completed by the end of 2023-24.

47. ‘Rajakaluves’ and ‘Pillagaluves’ (Primary and Secondary drains) of Bengaluru need periodic repairs to be ready to face any flood situation. Rs 72.90 crores has already been earmarked for maintenance of tertiary drains at Rs 30 lakhs per ward. Rs 55 crores is reserved in 2023-24 for repairs and maintenance of primary and secondary drains with an expectation to prevent any flooding or any untoward incident in future.

48. Out of 183 lakes under BBMP's jurisdiction, 35 lakes have already been fully developed. 67 lakes are being developed at a cost of Rs 200 crores in 2022-23. Comprehensive development of 12 lakes will be taken up in 2023-24 at a cost of Rs 35 crores. Chain-link fencing will be put up along the boundaries of all BBMP's lakes to protect BBMP's property. Several measures have been undertaken to utilise Bengalure’s big lakes for flood control by installing sluice gates

during 2022-23. An additional amount of Rs.15 crores has been allocated in 2023-24 for this purpose.

49. Owing to record and continuous rainfall from June to December of 2022, there was a problem of potholes. To carry out this pothole filling work in a systematic and scientific manner, BBMP has launched a citizen app by the name 'Fix My Street'. Any citizen can geo-tag a picture of a pothole they come across and can upload the same in the app. Inspection of Potholes, work order creation, work inspection and billing-payment functions will be routed through the app. This scheme was piloted in 2022-23 and will be expanded in 2023-24.

50. An 'Integrated Command and Control Centre' (ICCC) to scientifically manage complaints related in BBMP and 14 other citizen Service Organizations of Bengaluru has been opened in BBMP premises itself. This ICC Centre will be made operational in 2022-23 and will be functioning at its full capacity in 2023-24.

51. There is a need to decongest Bengaluru traffic, improve traffic flow at junctions and create signal free traffic corridors. In this regard, the following flyovers and underpasses are proposed to be taken up during 2023-24 itself.

1. Construction of flyover on Gokula road near Mathikere turn utilizing land offerd by IISC at a cost of Rs 40 crores.
2. Construction of flyover at ORR – Pipeline Junction at Jalahalli at a cost of Rs 40 crores.
3. Construction of flyover over Mekhri Circle underpass on Jayamahal road at a cost of Rs 65 crores.
4. Construction of flyover at Sadashivanagar Police Station Circle at a cost of Rs 40 crores.
5. Deposit Contribution to NHAI for construction of additional vents at Yelahanka Raitha Santhe road at a cost of Rs 25 crores.

52. White topping work of 150 kms of road will be taken up at a cost of Rs 1,410 crores in 2023-24. Similarly, Rs.450 crores will be earmarked for

comprehensive development of 350 kms of arterial and sub-arterial roads on light-tender-sure model. An Elevated rotary flyover and seamless connecting flyover will be constructed at a cost of Rs.345 crores to provide better connectivity to Sir M.Vishshweshwaraiah Railway Station at Baiyappanahalli. Rs.300 crores has been earmarked for reconstruction of BWSSB excavated roads in 110 villages.

53. Construction of Integrated Over Bridge from Yeshwantpur Railway Station to New-BEL Road in collaboration with Sub-Urban Railway to provide direct connectivity to Mattikere, Sanjaynagar and Yeshwantpur will be taken up at a cost of Rs 200 crores in 2023-24.

54. To speed up slow traffic, 75 major junctions will be taken up for development. Similarly, roads of 60 feet width or less witnessing heavy arterial traffic will be identified. Rs.150 crores will be earmarked for alleviating the bottle neck situation in these roads by

widening of roads and by maintaining uniform road width.

55. In addition to the above new projects, additional grants have been provided in the year 2023-24 for the following 9 projects which have already been taken up.

1. Rs.70 crores for Signal free corridor from Tumkur Road to Nayandahalli Junction.
2. Rs 190 crores for West of Chord Road to Kurubarahalli, MahalakshiLayout,
3. RR Nagar and for the seamless corridor up to Magadi Road.
4. Rs.125 crores for under bridge near Yeshavantpur railway station.
5. Rs.70 crores for the widening of Bannerghatta road.
6. Rs. 85 crores for grade separator at Wilson Garden flyover.
7. Rs.60 crores for grade separator at Yalahanka flyover.
8. Rs. 124 crores for flyovers at Hoody Junction, ITPL Big-Bazar Junction and Hope-Farm

9. Rs.137 crores for Minerva Junction Grade Separator.
10. Rs.104 crores for flyover at Suranjan das Junction on Old-Madras Road.

Thus, total additional funds of Rs 965 crores will be provided by taking a loan of Rs 770 crores from KUIDFC and by providing the balance amount of Rs 195 crores from BBMP's own resources for completing above 9 works.

56. 250 'She-toilets' will be constructed in 2023-24 for the convenience of women traveling on the roads of Bangalore. In these exclusive places meant for ladies, there will be toilet area, changing area, hand washing facility, breast feeding area and mobile charging facilities.

57. There are 42 flyovers and 28 under bridges in Bengaluru city. 4 more flyovers and 4 under bridges will be added this year. Rs 20 crores have been earmarked for the maintenance of these flyovers, under bridges

and pedestrian sub-ways. Rs.20 crores has been earmarked for maintenance of arterial and sub-arterial roads and roads constructed under Tender Sure and Smart City Schemes.

58. All the required road repairs, drainage desilting, pavement repairs and other maintenance works will be taken up during 2023-24 well within the revenue sources of BBMP. For this, Rs 30 lakhs each for desilting of drains, Rs 15 lakhs each for pothole filling, Rs 25 lakhs each for footpath maintenance and Rs 5 lakhs each for monsoon control room will be provided adding up to a total cost of Rs 75 lakhs for each ward. In addition to this, Rs 125 lakhs each will be given for other civil works of the ward. With this, Rs. 2 crores per ward will be released for each of the 243 wards of BBMP. This is considered adequate keeping in mind relaying of ward roads in last two to three years and the DLP period (Defect Liability Period) of three years.

59. Bengaluru received record rainfall of 1,958 mms during 2022-23. This is a new record since 1858.

Although this is 203 percent above normal, the areas affected by floods were less than the previous year. A comprehensive detailed project report has been prepared to manage climate change and flood situation in Bengaluru. A comprehensive pre-plan of Rs 3,000 crores is being prepared with the help of the World Bank so that there is no major damage due to this extreme weather and flood situation in the coming years. This scheme will be implemented over a period of three years.

60. Bengaluru has had several slums requiring re-development. It is proposed to take up 8 such slums for re-development during 2023-24 at a total cost of Rs 80 crores. It is further proposed to take up all such slums for re-development and make Bengaluru free of slums.

Solid Waste Management:

61. 1,750 metric tonne construction and building debri waste centre has been set up in 2022-23. 5 more C & D centres to handle 3,000 metric tonnes of construction and building debri waste will be set up in

2023-24. These centres will once again generate suitable raw materials for building construction.

62. In 2023-24, a new collection and transportation system for solid waste management will be introduced with 4,500 new auto-tippers with separate compartments for wet waste and dry waste. 500 new compactors will also be deployed. The collection and transportation system will be strengthened in a very systematic and scientific manner by adopting modern technology and information system.

63. It is proposed to make each ward 'self-sufficient' or ‘Athma Nirbhar’ in wet waste management under 'net-zero’ concept. Dry waste collection centres will be established in every ward. Similarly, wet waste compost processing centres will be set up in each of the wards.

64. Residential complexes and commercial complexes under BBMP limits will be recongnised as bulk generators of waste. It is proposed to impose wet

waste management rules within the premises of these bulk generators. As per this rule, which will be implemented from 2023-24, there will be a system of composting of wet waste within the respective complexes. The compost manure thus produced will be purchased through the Karnataka Compost Development Corporation to enable self-sufficiency in wet waste mangement.

65. In the year 2023-24, 22 lakhs metric tonnes of waste in 4 dumping yards will be bio-mined at a cost of Rs 209 crores. These dumping yards are likely to become green zones in future.

66. A waste to energy power plant is being set up by BBMP in association with Karnataka Power Corporation Limited to process 600 tonnes of RDF per day. This plant will start operation in the beginning of 2023-24. This plant will process 600 tonnes of solid waste every day and reduce the pressure on land fill sites.

67. It is proposed to commission 300 metric tons per day bio-CNG unit in partnership with Gas Authority of India Ltd. In the same way, a bio-CNG station with a capacity of 550 metric tons per day will be opened in PPP mode to make Bangalore a 'Zero Waste Exporter' in the coming years. Necessary agreements have been made to make Bengaluru as a zero waste city.

68. Three bulk waste collection and transportation centres will be opened in 2023-24. A 100 acres integrated solid waste management centre will also be opened in the outskirts of Bengaluru under PPP mode without any financial burden on BBMP. Waste collection and transportation Centers will be opened in each Assembly Constituency to make SWM into an organized and scientific activity.

Environmental Protection :

69. The existing sodium vapour lights in BBMP limits are proposed to be replaced by LED fittings in a phased manner to reduce power consumption. An amount of Rs 17.25 crores has been earmarked for this

expenditure in 2023-24 to reduce power consumption. Similarly, 'Solar Roof-Top Net Metering' will be taken up in 2023-24 on all buildings of BBMP under the 15th Finance Commission grant.

70. Air pollution control projects will be taken up at a cost of Rs 450 crores in 2023-24 under the 15th Finance Commission grant. Parks below flyovers and corridors will be taken up under this programme. Action will be taken to reduce air pollution by constructing fountains at 75 main junctions in Bangalore. Efforts will be made to transform the city into a green zone with shuttle service around metro stations, promotion of electric cars and similar such services.

Horticulture-Forestry :

71. 10 new parks were developed during 2022-23 increasing the total number of parks from 1,223 to 1,233 in one year. Rs 15 crores has been earmarked for development of 15 new parks in 2023-24 while Rs 80 crores has been earmarked for maintenance of existing parks.

72. 10 lakhs tree saplings were planted every year under BBMP limits up to 2022-23. This will be increased to 15 lakhs tree saplings every year from 2023-24. For this, 3 new hi-tech nurseries in Hebbala and Dasarahalli areas are proposed in addition to existing 5 nurseries at a cost of Rs.8 crores. Rs.40 crores is earmarked for seedling, planting of saplings and tree pruning in 2023-24.

Tourism :

73. All the above projects will help in making Bangalore city a tourist friendly city. In addition to this, 3 new tourist circuits are proposed to be developed in 2023-24 at a cost of Rs.180 crores in Kempambudhi Lake - Bull Temple Road vicinity, Sanky Lake - Kadumalleswar Temple vicinity and Halasuru Lake - Someshwar Temple vicinity.

74. It is proposed to develop 10 new City Plazas in residential areas at a total cost of Rs 50 crores to add to the beauty of Bengaluru and to attact tourists. These

plazas will have fountains, play areas, food courts and open areas for rest and recuperation.

Athma Nirbhar Budget:

75. The total receipts of BBMP during 2023-24 will be Rs. 7,070.11 crores while the total of Centre-State grants will be Rs.4,093.86 crores. While the total receipts will be at Rs.11,163.97 crores, the total expenditure will be Rs.11,157.83 crores thereby resulting in a surplus budget of Rs.6.14 crores. This surplus budget is presented before your goodselves with a firm belief in the norm 'stretch your legs as much as your bed'. This is also expected to bring financial discipline, self-reliance and self-suffieciency in BBMP's finances.

Thank you.

Disclaimer: The Budget speech in English is translated from original Kannada text. Please refer to original Kannada version in case of any variation.